



## **Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek**

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

### **Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor**

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### **Ophavsret**

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

### **Links**

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ingrid Jespersens Skole. — Henrik Madsens Skole.

# Brændpunktet

Redaktør : V. Thorsen.

Nr. 14

1. Oktober 1915.

4. Aarg.

## Højskamling.

De fleste af „Brændpunktet“s Læsere har sikkert, om ikke andet saa gennem Bekendtgørelserne om Møderne, hørt tale om en sønderjysk Forening af dette Navn

Den største Del af Læserne staar ganske sikkert fuldstændig uforstaaende overfor den sønderjyske Sag. Jeg har af flere af Skolens Elever hørt Udtalelser, f. Eks.: „Hvad vil i?“ „Vil i vinde Sønderjylland tilbage med Magt?“, o. lign., der røber, at Vedkommende ikke er ganske klar over Forholdene. Det er det, jeg gerne vilde søge at klargøre i denne Artikel.

Der eksisterer i Sønderjylland tre Foreninger, hvortil Danskheden er knyttet. Den ene er Sprogforeningen, der hovedsagelig værner det danske Sprog og den danske Jord. Den anden er Vælger-

foreningen, der sørger for at samle alle de danske Vælgere dernede, saa de kan blive repræsenteret i den prøjsiske Landdag og i den tyske Rigsdag. Endelig er der Skoleforeningen. Den hjælper de unge danske Mænd til at komme paa Efterskolerne (Højskolerne) i Danmark. I Skolerne i Sønderjylland er jo som bekendt det danske Sprog bandlyst. Vi unge Drenge her oppe i Danmark, tænker vi egentlig rigtig over, hvor godt vi har det? Vi har Lov til at synge vore dejlige Fædrelandsange, hejse vort Dannebrog, og fremfor alt bliver vi ikke tvunget til at tale et Sprog, som vi aldrig kan komme til at elske. Men skønner vi paa det? Og skønner vi paa, at vi har Fred herhjemme i Danmark, medens Hundreder af unge Sønderjyder daglig maa lade Livet for en fremmed Nation. Vi har meget at takke Sønderjyderne for. De bevarer

# Erslev & Hasselbalch

Købmagergade 26  
Tlf. 4077—4078

International Boghandel

Købmagergade 26  
Tlf. 4077—4078

---

---

## Største Lager af danske og udenlandske Bøger

---

---

### SCOUT LITTERATUR

---

trods alt deres Sprog, deres Minder om Danmark; de beder for Danmark. Bør vi da ikke i det mindste vise dem en Smule Opmærksomhed? Og ser i, Kammerater, det vil vi ogsaa. Vi kan ikke være andet bekendt. I kan vise eders Interesse ved at melde eder ind i „Højskamling“. Hele Foreningens Overskud gaar til Skoleforeningen i Sønderjylland, og dens Formaal er først og fremmest at vække Interessen for Sønderjylland blandt danske Gymnasiaster, baade kvindelige og mandlige. Foreningen er ganske ny. Den blev stiftet den 4. Maj 1915, og den talte kun 8 Mand dengang; men vi havde i vor Midte en saa fornem Gæst som den gamle P. Schou, en af Sønderjydernes bedste Mænd. Mødet blev holdt hos Gymnastikdirektør Rasmussen, Vodroffsvej. Nu tæller Foreningen, efter at Virksomheden ogsaa er udvidet til de kvindelige Gymnasiaster, over 100 Medlemmer, og vi har faaet sat en virksom Korrespondance med sønderjyske Krigsfanger i Stand. Og

baade til Frankrig, England, Rusland, ja til Japan, Australien og Sydafrika gaar stadig en Strøm af Breve og Pakker fra danske Gymnasiaster til deres sønderjyske Landsmænd.

A age Klein,  
(II. G.)

---

## Folketeatret. „Den røde Bande“.

---

Allerede Navnet maatte jo gøre selv godtroende Sjæle mistænksomme; men man kan roligt sige, at Ens dristigste Forventninger blev overgaaet ved dette Indblik i New Yorks Forbryderliv. Første Akt foregik paa et Redningshjem, og da Stykket var forbi, ønskede man oprigtigt, at ikke blot de i første Akt optrædende Skuespillere, men hele Teatrets Personale kunde blive optaget paa en saadan Anstalt. Efter at nogle „humoristiske“ Personer havde vrøvlet en halv Times Tid, kom en overmaade bleg ung Dame ind, som skudt ud af en

Udstyr  
for Spejdere.

**Bøgelund-**  
Raadhusplads 2.



Skarpe  
Lommeknive.

**Jensen,**  
Helmershus.

Kanon; Forbavselsen og Medlidenheden var almindelig; men Mysteriet opklaredes, da Damen erklærede, at hun ikke havde faaet Middagsmad [i to Dage] og alles Harme vendte sig mod en Direktion, der var saa forbryderisk gerrig. Den sultne unge Dame, der i Parentes bemærket havde myrdet en af Lederne af Forbryderklubben: „Den røde Bande“, fik pludselig Hjælp af et haabe-fuldt og pænt ungt Menneske, der mærkelig nok viste sig at være Journalist. Stykkets geniale Indfald udviklede sig nu til, at den unge Kvinde, der befandt sig i en noget pinlig Situation paa Grund af Mordet, efterstræbt baa- de af Politiet og Banden, tog Plads som Stenograf hos en Forfatter. Paa en saare imponerende (men for Publikum ganske ufattelig) Maade digtede han sig ein-zwei-drei til Sandheden om Mordet og fremstillede den for Stenografdamen, saa at hun straks tilstod. Man nærede nu et beretiget Haab om, at Kvinden skulde faa sin ve'fortjente Straf og Stykket være forbi — men ak — den gale Forfatter faldt, som det jo desværre saa ofte gaar — for

Kvindens List — og lod sig overtale til at fange den røde Bande. Denne blev kaldt op til Forfatterens Lejlighed, hvor den viste sig at bestaa af en grøn Dame, der gjorde et mislykket Forsøg paa at spille Komædie, og to skumle, firskaarne Herrer, der var stærkt sværtede under Øjnene med en Prop. Politiet blev saa hidkaldt, dybt Mørke sænkedes over Scenen, høje Skrig hortes, og da Lyset atter tændtes, var Forbryderne fanget, mens Forfatteren sad oppe paa en Stige og lo ondsksfuldt. At Journalisten og den unge Dame fik hinanden, behøver vel næppe at siges — naa, det havde de kun godt af. Iøvrigt skal nævnes en Negerinde, der var udstoppet med Sofapuder og havde glemt at sværte sig paa Halsen; — hun var ellers Stykkets morsomste Person. Vi kan altsaa paa det kraftigste anbefale „Den røde Bande“ som en Kur for nerve- og gigtsvage Personer, ti saa mange Rædsler falder det ikke i et almindeligt Menneskes Lod at opleve i et langt Liv.

K. R.



## Præmiekonkurrence.

I „Brændpunktet“'s forrige Nummer lovede vi vore Læsere en Overraskelse. Her er den. Vi indbyder alle til at deltage i vor store Præmiekonkurrence om hvem, der kan skaffe os de fleste Abonnenter i Løbet af 14 Dage fra dette Nummers Udsendelse at regne. Vi udsætter en 1. Præmie og en 2. Præmie til en Værdi af henholdsvis 5 Kr. og 2 Kr.

1ste Præmie: Et Presentkort til „Vor Frue Boglade“, Værdi 3 Kr. samt et Presentkort til „Nordisk Foto Kompagni“, Værdi 2 Kr.

2den Præmie: Et Presentkort til „Nordisk Foto Kompagni“, Værdi 2 Kr.

Da der endnu findes nogle Klasser i Skolen, indenfor hvilke endnu aldeles ingen abonnerer, er der et stort Virkefelt for dem, der har Lyst til at komme i Besiddelse af de ovennævnte Præmier.

Vi benytter Lejligheden til at gentage, at Prisen for Resten af Kvartalet (4 Numre) kun er

**35 Øre.**

Alle kan deltage, men Indsendelse af mindre end 5 nye Abonnenteres Navne præmieres ikke.

**Red.**

## Sprogets Metaforer.

(Af Frede Bøgh-Nielsen.)

### III.

Vort Sprog er rigt paa Talemaader. Mange af disse Udtryk forstaar vi endnu i deres egentlige Betydning, f. Eks. „at spænde Ben for En“, baade i ordret og i overført Betydning. Ikke helt det samme gælder for „at falde i Staver“. Denne Talemaade er taget fra Bødkernes Sprog. Nu tænker man ikke paa, at det oprindeligt var Tønderne og Baljerne, der faldt i Staver.

Det er tit vanskeligt at afgøre, om den ældste Betydning af Ordet endnu eksisterer. Vi forstaar alle, „at faa Vand paa sin Mølle“ og „at trække det korteste Straa“, og dog kan det være, at Ordets første Betydning er udvisket for mange.

Hos andre Ord eksisterer kun den overførte Betydning, f. Eks. „løbe med Limstangen“, „slaa (eller stikke) en Plade“. Den oprindelige Betydning er helt gaaet tabt, kun den overførte kan vi nu forstaa.

Ved at sammenligne det ovenfor anførte, vil vi kunne danne os tre Grupper.

Gruppe I.: Eks.: „at spænde Ben for En“, „falde i Staver“ (en Afvigelse). (Man forstaar baade den oprindelige og den overførte Betydning).

# Crome & Goldschmidts

Hovedudsalg  Citygade

Altid billigste Priser paa gode smukke danske Varer

Specialitet: Stærkt Skoletøj.

Gruppe II.: Eks.: „at trække det korteste Straa“, „at leve paa en stor Fod“, „at bide i Græsset“, „at dreje en Knap“, „at have et godt Øje til En“ osv. osv. (Den oprindelige Betydning er til Dels gaaet tabt).

Gruppe III. Eks.: „løbe med Limstangen“, „at stikke en Plade“. (Den oprindelige Betydning er helt gaaet tabt).

Da Gruppe II. er den mest interessanteste af dem alle, vil jeg nævne nogle flere Eksempler: „komme i Harnisk“, „at komme i Kridthuset“, „at skyde en hvid Pind efter noget“, „at drikke til Pægl“, „at have en Rem af Huden“, „at bringe paa Tapetet“, „at faa en Kurv“, „at bryde en Lanse med En“ osv. osv..

Gruppe II. er den mest udviskede af de 3 Grupper. De ovenfor nævnte Eksempler er alle som forstenede Vættelys. Man maa lænere tilbage i Tiden for at faa Forklaring.

Kristoffer Nyrop skriver bl. a.: „For blot at forklare enkelte af disse Eksempler maa vi tilbage

til Middelalderen, da Ridderen kom i Harnisk, naar han skulde ud at kæmpe, og førte sit Valgsprog i Skjoldet, for at alle skulde kende ham paa det. (Fortsættes).

---

## Den sønderj. Forening

„Højskamling“ afholder Lørdag d. 16. ds. Møde i Gothersgade 115 (K. F. u. M.'s Ungdomssal). Magister la Cour fra Lyngby taler. Koncert af en Stryge-Kvartet. Alle har Adgang. Billetter à 25 Øre faas hos Aksel Nielsen (II. G.) Foreningens Medlemmer har gratis Adgang mod Forevisning af Medlemskort.

Bestyrelsen.

---

## Det mystiske Mord

(Forts.)

Da Mr. Burn var blevet ført tilbage til sin Celle, var han ganske fortunlet. Han kunde ikke rigtigt fatte, hvorfor Husholdersken hav-

de løjet saadan. Han satte sig til at gruble. Saaledes sad han, da Fangevogteren kom med hans Mad, og saaledes sad han, da Fangevogteren en Time efter tog Maden urørt ud. Han søgte at samle alt, hvad Husholdersken havde sagt, i sin Hjerne; havde han blot hørt det sidste; hvis han blot havde forholdt sig roligt, kunde han have hørt alt; han søgte at erindre alle de mærkelige Ting, hun havde gjort lige fra den første Dag, hun kom, Ting han aldrig før havde lagt videre Mærke til. Pludselig fo'r han op, nu havde han alt i Orden, nu forstod han det hele.

(Fortsætt.)



Fødselsdage:

„Gamle Jas“ Natten mellem 13. og 14. Oct.

\*

Har De hørt, at de langhaarede ivrigt slutter sig til Tanken om en selskabelig Sammenkomst.

\*

Og at Billetten sikkert vil komme til at koste 50 Øre Kvartalet, 1 Times Oversidning en Gang for alle.

\*

H. D. h., at det er blevet moderne at spise Nødder i Frikvartene.

\*

Og at „Professoren“ (III. G.) daglig fortærer 1½ Kg Nødder, inkl. Skaller og Blade.

\*

H. D. h., at der forleden afholdtes Revision af Cykler og Cyklekort.

\*

Og at samtlige Cyklister i III. G. mødte med store nummererede Skilte bag paa Cyklerne.

Vild Jubel hos — Eleverne.



# Vor Frue Boglade

anbefaler sit store Udvalg af engelske, franske og tyske illustrerede Fremstillinger af Krigen.

Nørregade 13.

Telefon 9612.





# Billige Damp- & Karbade

25 & 35 Øre

# B A D

København   
Studiestræde 61



Største  
Udvalg i  
Fotografi-  
apparater  
fra Kr. 3.50

Nyheder i Plader og Papirer.  
Mørkkammer gratis til Afbenyttelse.  
**Nordisk Foto Kompagni A/S**  
Købmagergade 5 - Tlf. 11805. - København K.

---

---

## C. P. Lauritzen & Co.

Vesterbrogade 30

### 1. Kl. Herreekvipering og Skræderi

— Moderate Priser —

---

---

Alle bør fotograferes. Frederiksberggade 34, 2.  
Fotografier fra Kr. 2,00 pr. Dusin ogsaa efter indsendte Fotografier. Grupper  
og store Billeder meget billigt! — Aabent Søndag og Hverdag fra 9—7.

**Emil Clausen.**

Husk  
**Skolens  
Boghandel.**

**H. A. Sølling:**

H. C. Ørstedesvej 42.

(Hj. af Forchammersvej.)

Telf. 2340.

Stort Lager af Skolebøger og Skole-  
rekvisitter til Henrik Madsens Skole.

**POUL HOLM,**  
Silkegade 11.

Fodbold- og Tennisdragter. - - -  
Tennissko og Fodboldstøvler. - -  
Reglementerede Gymnastikdragter  
Leverandør til Henrik Madsens Skole

**POUL HOLM,**  
Silkegade 11.

---

Redaktion : V. Thorsen, Adr. Fru Kierulff, Bülowsvej 38 C. København V.

Aage Hansens Bogtrykkeri, Nørregade 45.